

Kwaliteitsprofiel Verloskundige Echoscopist maart 2011

Inleiding

Door het toenemende belang van echoscopisch onderzoek in de zwangerschap en de invoering van prenatale screening in Nederland, wordt het verrichten van echoscopisch onderzoek een fundamenteel onderdeel van de verloskundige beroepsuitoefening. Zowel in de eerste als in de tweede lijn maken verloskundigen echo's tijdens de zwangerschap. Verloskundigen zijn bevoegd tot het maken van echo's, bekwaamheid wordt echter pas verworven na het volgen van een passende opleiding en een leven lang leren om de kwaliteit te blijven borgen.

In Nederland bestaan diverse opleidingen voor verloskundigen om zich te bekwamen in de echoscopie. Het eindprofiel is afhankelijk van de gevolgde opleiding, een unanieme landelijke standaard ontbreekt. Vanwege dit verschil in opleidingsprofiel en eindtermen bestaat er onduidelijkheid in het veld over de bekwaamheid van verloskundigen bij diverse echo-indicaties. Ook registratie, nascholing en kwaliteitsborging zijn niet uniform geregeld.

Dit document beoogt een basis te vormen voor een kwaliteitsprofiel van een verloskundig echoscopist in Nederland en aanbevelingen te geven omtrent profiel, bekwaamheid, kwaliteit van opleiding en activiteiten met betrekking tot registratie en nascholing.

Aan de totstandkoming van dit profiel hebben de volgende opleidingen en organisaties deelgenomen;

- Academie Verloskunde Maastricht, Post HBO basisopleiding echoscopie
- Beroepsvereniging Echoscopisten Nederland
- Hanze Hogeschool Groningen, Post HBO MBRT
- Hogeschool INHolland Haarlem, Graduate School of Health
- Opleiding echoscopie UMC Utrecht
- Paramedische Hogeschool Fontys, post HBO ultrasound
- Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen

Echoscopische activiteiten in het kader van het landelijke prenatale screeningsprogramma eerste trimester screening /SEO zijn buiten het bestek van dit profiel gebleven omdat de kwaliteit voor deze echo's reeds is geborgd middels landelijke afspraken binnen de screeningsprogramma's.

Domeinen

De kernkwaliteiten van de verloskundige zijn omschreven in het KNOV beroepsprofiel.

De verloskundige oefent haar beroep uit binnen de volgende drie subdomeinen:

1. Reproductieve zorg
2. Professionalisering van het beroep
3. Organisatie van de verloskundige zorg

Reproductieve zorg

De taken binnen het domein reproductieve zorg omvatten verloskundig onderzoek uitvoeren en diagnose stellen, beleid bepalen, zorg verlenen, evalueren en eventueel bijstellen. De zorg wordt op een consequente, methodische, weldoordachte manier verleend.

Verloskundige echoscopist:

Onder het taakgebied "reproductieve zorg" worden die beroepstaken gegroepeerd, die betrekking hebben op het werken met en rondom patiënten. Dit betreft het zelfstandig toepassen van medisch beeldvormende ultrageluidtechnieken (echoscopie) om de anatomie/functie van uterus, ovaria en van het/de ongeboren kind(eren) in de zwangerschap, weer te geven, te meten, te interpreteren, te zorgen voor adequate verslaglegging en het echoscopisch in beeld brengen van structuren ter ondersteuning van medisch handelen.

De verloskundig echoscopist hanteert bij de uitoefening van het beroep de door de wet gestelde kaders, te weten de wet op de Beroepen in de Individuele gezondheidszorg (B.I.G.), de Wet inzake de Geneeskundige Behandel Overeenkomst (W.G.B.O.), de Wet op Bevolkings Onderzoek (W.B.O.) en de AMvB Verloskunde die het deskundigheidsgebied en de voorbehouden handelingen van Verloskundigen beschrijft.

De verloskundig echoscopist hanteert bij de uitoefening van zijn/haar beroep de grenzen van deskundigheid en bekwaamheid en handelt volgens de geldende landelijke richtlijnen. De verloskundig echoscopist zorgt voor adequate uitvoering van het onderzoek, verslaglegging van de zorgverlening met informatie over het onderzoek, de bevindingen en het eventueel advies.

Professionalisering van het beroep

Het subdomein professionalisering in het KNOV beroepsprofiel omvat reflectie op eigen handelen, deskundigheid op peil houden, openstaan voor feedback en een leven lang leren. Een verloskundig professional begeleidt studenten en startende collega's, draagt bij aan de

ontwikkeling en profilering van het vakgebied en de beroepsgroep en participeert in wetenschappelijk onderzoek.

Verloskundige echoscopist:

Verloskundige echoscopisten ontwikkelen individuele kennis en kunde, signaleren eigen bij- en nascholingsbehoefte, houden vakliteratuur bij, nemen deel aan wetenschappelijke congressen en bij- en nascholing. Verloskundig echoscopisten leveren een bijdrage aan onderzoek omtrent de toepassing van ultrageluid en aan onderzoek gericht op wetenschappelijke kennisontwikkeling ten behoeve van de verloskundige ketenzorg.

De verloskundige echoscopist geeft methodische werkbegeleiding aan studenten van de eigen beroepsgroep, begeleidt stagiaires van andere beroepsgroepen en verzorgt bij- en nascholing met betrekking tot het eigen vakgebied.

De verloskundige echoscopist evalueert het eigen beroepsmatig handelen en maakt dit binnen een multidisciplinair team bespreekbaar. Verloskundig echoscopisten nemen deel aan intercollegiale toetsing en visitatie en doen voorstellen tot verbetering van het vakgebied.

Organisatie van verloskundige zorg:

Een verloskundige creëert in teamverband voorwaarden die de cliëntenzorg ten goede komt. Een verloskundige zorgt voor organisatie en beheer van de praktijk. De uitoefening van de professie krijgt gestalte in samenwerking met andere behandelaars en zorgverleners.

Verloskundig echoscopist:

De verloskundig echoscopist ontvangt aanvraag en informatie voor onderzoek van de verwijzer, overlegt bij twijfel met de aanvrager en informeert of er sprake is van informed consent. De verloskundig echoscopist informeert de cliënt en/of diens begeleider omtrent het doel, werkwijze, duur en eventueel de risico's van het onderzoek en vraagt of de cliënt het begrepen heeft. De verloskundig echoscopist informeert de cliënt tijdens het onderzoek omtrent de voortgang en de uit te voeren handelingen en beantwoordt gestelde vragen. Na het onderzoek rapporteert de verloskundig echoscopist de uitslag rechtstreeks terug aan aanvrager.

De verloskundig echoscopist draagt zorg voor beheer van praktijk, apparatuur en medische gegevensopslag conform de geldende richtlijnen. De verloskundig echoscopist neemt deel aan praktijk- en /of afdelingsoverleg betreffende individuele cliëntenzorg en overstijgende kwaliteits- en beleidsmatige onderwerpen. De verloskundig echoscopist neemt deel aan relevant ketenzorgoverleg.

De verloskundig echoscopist functioneert als goed werkgever voor collega's en praktijkondersteuners/ assistenten of draagt als werknemer bij aan kwalitatief goede zorg in dienst van een werkgever.

Conclusie

Dit kwaliteitsprofiel is samengesteld door vertegenwoordigers van alle opleidingen voor verloskundige echoscopisten in Nederland, BEN en KNOV. Dit profiel beoogt een basis te zijn voor verloskundigen die werkzaam zijn als echoscopist. Het document behoeft nadere uitwerking om te komen tot een opleidingsprofiel en uniforme kwaliteitseisen om deskundigheid te borgen en zichtbaar te maken voor cliënten, ketenzorgpartners en stakeholders.

Literatuur:

'Beroepsprofiel Beroepsvereniging Echoscopisten Nederland' www.echoscopisten.nl

'KNOV beroepsprofiel van de verloskundige', www.knov.nl

